

Knelpunten in wet- en regelgeving bij extra inkomsten voor lokale vrijwilligersorganisaties

Ronald Hetem

**Knelpunten in wet- en regelgeving bij
extra inkomsten voor lokale
vrijwilligersorganisaties**

Colofon

Auteur(s): Ronald Hetem

Datum: 9 april 2015

© NOV

Bestellen: www.nov.nl

Dit rapport is mede tot stand gekomen in samenwerking met het netwerk wet- en regelgeving van Vereniging NOV.

Vereniging NOV
Maliebaan 71g
3581 CG Utrecht

T 030 – 230 71 95
E algemeen@nov.nl
W www.nov.nl

Twitter: @Vereniging NOV
LinkedIn: Vrijwilligerswerk

Rabobank 3692.73.141
IBAN: NL16 RABO 0369 2731 41 EUR
KvK Utrecht 301 26 706

Samenvatting

Vrijwilligersorganisaties lopen aan tegen knelpunten in wet- en regelgeving bij activiteiten voor extra inkomsten. Dit is ook een van de genoemde knelpunten in de maatwerkaanpak regeldruk vrijwillige inzet. Aanvullend op het rapport Maatwerkaanpak regeldruk vrijwillige inzet¹ is in dit onderzoek gekeken waar die knelpunten uit bestaan.

De meeste organisaties proberen ondanks de bezuinigingen hun inkomsten te verhogen door extra subsidies aan te vragen of fondsen te werven. Dat dit niet in alle gevallen makkelijk gaat bewijzen de vele opmerkingen over het vinden van de juist fondsen. De verhouding tussen de aangevraagde middelen en de tijdsinvestering van de aanvraagprocedures en de uitgebreide verantwoording, zien organisaties als knelpunt. Door de uitgebreide en tijdrovende procedures lopen de kosten op doordat deskundigen gevraagd worden voor advies of het opstellen van de aanvraag. Deels zijn dit extra loonkosten of kosten voor experts of vrijwilligers voor aanschrijven fondsen naast gemeentelijke subsidies. In een enkel geval worden de accountantskosten genoemd die gemaakt moeten worden voor de verantwoording.

'Subsidietrajecten zijn vaak omslachtig en het vraagt veel informatie van de club voor relatief gering bedrag aan subsidie.'

'Niet zo zeer de wetgeving maar de regelgeving van bv. subsidie van gemeenten die bij een subsidie van enkele duizenden euro's een verplichte accountantsverklaring vragen (die dus enkele duizenden euro's kost)!'

Uit een aantal antwoorden kan opgemerkt worden dat er onduidelijkheid is over de besteding van de fondsen en subsidiegelden. Deze zijn bedoeld voor de bekostiging van specifieke activiteiten en niet voor de instandhouding van een organisatie of gebouwen. Uit een aantal opmerkingen blijkt dat dat niet duidelijk is voor organisaties en dat ze de aanvraag ook indienen voor de uren van professionele coördinator. Dit kan leiden tot een vervelende afwikkeling van een subsidie waardoor de organisaties geen beroep meer doet op het fonds of de subsidie.

Fondsaanvraag bij gemeenten in principe alleen bedoeld voor betaling activiteiten, niet voor gebouwen en uren professionele coördinator.

Een veel genoemd knelpunt is het verhuren van de ruimten. Organisaties met een eigen accommodatie zien kansen voor extra inkomsten in het verhuren van de ruimten. Verhuur aan particulieren (leden en/of medewerkers) is niet of maar beperkt toegestaan als gevolg van de gemeentelijke verordeningen. Voor uitbreiding van de activiteiten in het pand of delen van de accommodatie om kosten te besparen is in een aantal gevallen een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Bijvoorbeeld wanneer het ruimte wordt aangeboden voor kinderopvang of voor nachtverblijf voor groepen. De onduidelijkheid en de langlopende procedures belemmeren organisaties om het pand te verhuren of te delen.

'De gemeente wil dat we zelf meer doen. Maar de regelgeving aangaande verhuringen maken dit feitelijk niet mogelijk i.v.m. de afspraken (?) met de horeca.'

¹ Maatwerkaanpak regeldruk vrijwillige inzet eindrapportage, J.van den Hurk H. Kaltenbrunner, D. Marinković, SIRA Consulting bv 2014.

De extra inkomsten leiden ook tot belastingheffing. Omdat prijsverhoging vanwege de doelgroep en het ideële karakter van de organisaties geen optie is, wordt de btw heffing gezien als een inkomstenverlaging met 21%. Maar het meest genoemde knelpunt m.b.t. de btw is de onduidelijkheid wanneer een product of dienst wel of niet btw plichtig is. Dit is ook ingewikkeld en het uitzoeken kost weer tijd en expertise waar nu juist gebrek aan is. Extra kosten worden gemaakt voor het inhuren van expertise die in mindering komt op de inkomsten voor organisaties.

M.b.t. de verkoop van kleding betalen wij 21% belasting. Dit geld kan dan niet worden uitgekeerd aan de verenigingen en goede doelen van Weert, over de kleding is immers al eens belasting betaald.

Inhoudsopgave

1. Aanleiding.....	7
2. Vragenlijst.....	7
3. Resultaten.....	7
3.1. De deelnemers.....	7
3.2. Waar komen de extra inkomsten vandaan?	8
3.3. Wetgeving waarmee organisaties te maken krijgen	9
3.4. Knelpunten in de wet en regelgeving	10
3.5. Meer kosten.....	14
3.6. Meer werk.....	16
3.7. Ingewikkelde procedures	17
3.8. Specifieke knelpunten.....	18
4. Conclusies.....	20

1. Aanleiding

Het kabinet heeft in het coalitieakkoord als doel opgenomen dat er meer ruimte voor burgers, professionals en bedrijven moet komen door het terugdringen van regeldruk. In het regeldruk programma van het kabinet wordt de vrijwillige inzet specifiek genoemd omdat de regeldruk in dit domein als onevenredig hoog ervaren wordt. Vrijwillige inzet vindt onbetaald, onverplicht voor andere en de samenleving plaats. Wanneer vrijwilligers hinder ondervinden van de regels frustreert dat de vrijwillige activiteit en kan aanleiding zijn om met het vrijwilligers werk te stoppen. Dat staat haaks op het kabinetsbeleid en daarom is het ministerie gestart met de maatwerkaanpak regeldruk vrijwillige inzet.

Het ministerie van BZK heeft samen met landelijke, regionale en lokale vrijwilligersorganisaties knelpunten in wet- en regelgeving voor vrijwilligers en hun organisaties geïnventariseerd. De deelnemers aan het overleg zijn ook gevraagd om zelf oplossingen aan te dragen. Het bureau SIRA consulting is gevraagd dit proces te begeleiden en daarover te rapporteren. Uit deze inventarisatie is naar voren gekomen dat organisaties enerzijds minder inkomsten krijgen uit subsidies en steeds vaker de eigen broek moeten ophouden en anderzijds de eigen inkomsten willen diversifiëren om minder afhankelijk te zijn van één inkomstenbron. Creatieve manieren worden ingezet om extra inkomsten te krijgen. Uit het rapport 'Maatwerk aanpak regeldruk vrijwillige inzet' van SIRA consulting blijkt dat dit ook kan leiden tot extra knelpunten in wet- en regelgeving voor lokale vrijwilligersorganisaties. Over de omvang van deze knelpunten en inzicht in de daadwerkelijke problemen wordt gesuggereerd dat een uitgebreider onderzoek nodig is. In dit onderzoek gaan we daarom ook op zoek naar casuïstiek over knelpunten waar organisaties tegenaan lopen als ze meer en andere inkomsten bronnen willen benutten.

2. Vragenlijst

Voor dit onderzoek is een eenvoudige digitale vragenlijst opgesteld die breed verspreid is. Daarbij is gebruik gemaakt van de achterban van Vereniging NOV. Op de website van Vereniging NOV, in de nieuwsbrieven aan landelijke organisaties en de nieuwsbrief aan de vrijwilligerscentrales, op de website www.vrijwilligerswerk.nl en op LinkedIn zijn oproepen geplaatst om de vragenlijst onder de eigen achterban te verspreiden.

De vragenlijst is zo opgebouwd dat vragen over knelpunten alleen aan die organisaties zijn gesteld die daadwerkelijk actief zijn (geweest) met het werven van extra inkomsten en andere financieringsbronnen.

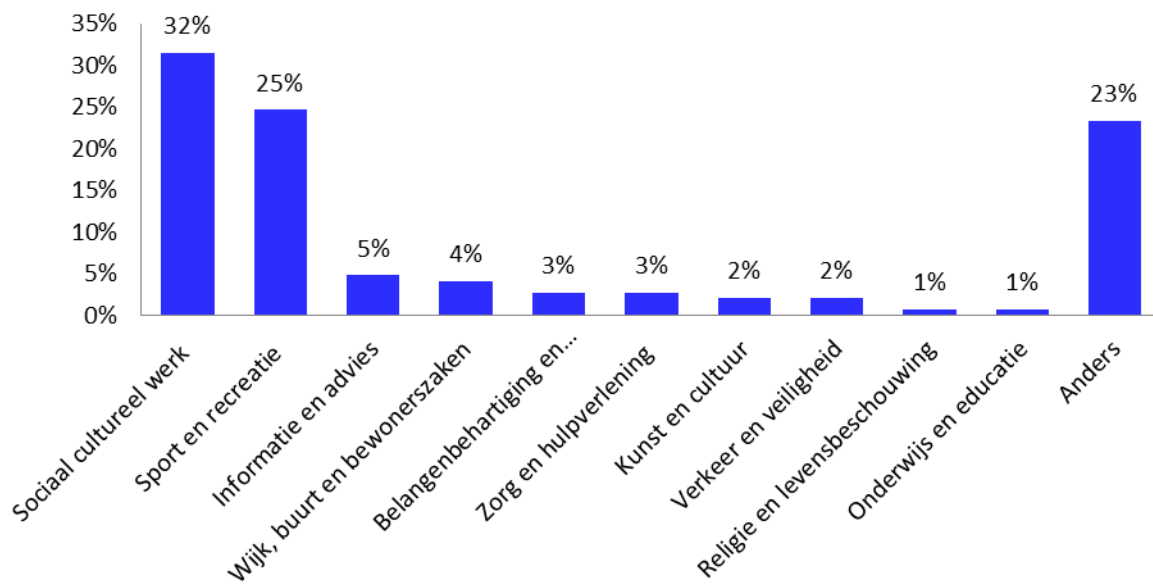
3. Resultaten

3.1. De deelnemers

Van de 234 organisaties die aan het onderzoek hebben meegedaan, heeft 62% daadwerkelijk actie ondernomen voor extra inkomsten. De organisaties die nog actie willen gaan ondernemen (29,5%) en de organisaties die geen extra inkomsten nodig hebben (8,5%) worden in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

De deelnemers aan dit onderzoek komen uit 87 verschillend gemeenten in Nederland. De meeste zijn sociaal culturele organisaties (32%) en sportorganisaties (25%). Een groot aantal deelnemers (23%) heeft zichzelf niet kunnen indelen in de opgegeven sectoren. Van deze organisaties is 18% een dorps huis of kulturhus en 15% een oudere bond of vereniging. De overige organisaties in deze categorie zijn verschillend.

Figuur 1: Verdeling over sectoren

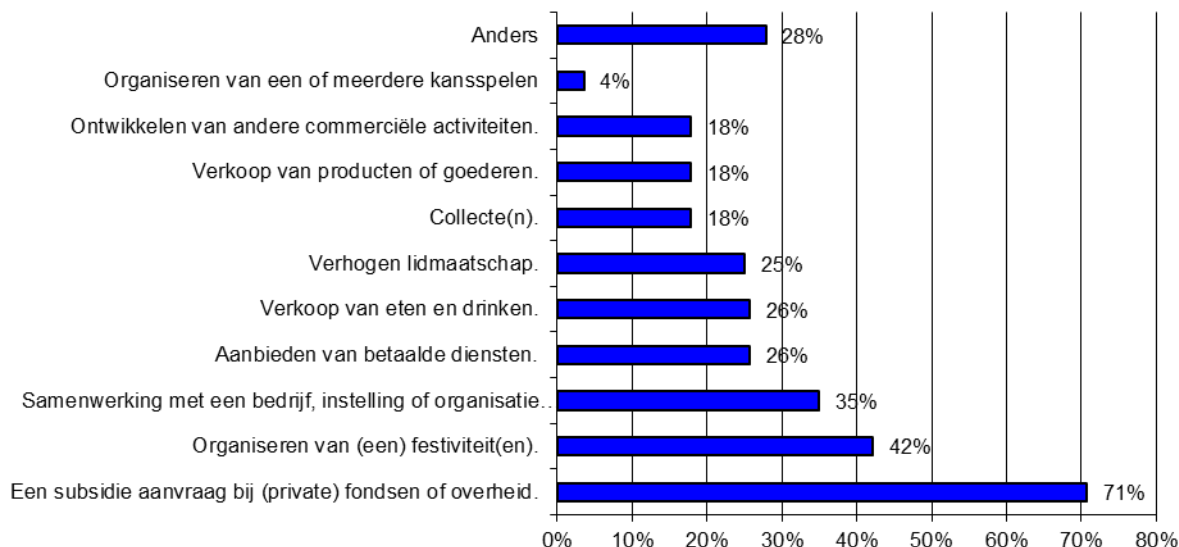
3.2. Waar komen de extra inkomsten vandaan?

De extra inkomsten kunnen grofweg in twee categorieën verdeeld worden. Directe inkomsten en inkomsten uit activiteiten. Voor directe inkomsten wordt door de meeste organisaties een beroep gedaan op (private) fondsen of subsidies van de overheid. Daarnaast wordt door 35% aangegeven samen te werken met bedrijven, instellingen en andere organisaties voor extra inkomsten. Door 25% wordt het verhogen van het lidmaatschap genoemd. Omdat een deel van de organisaties geen leden heeft is die percentage hoger wanneer alleen gekeken wordt naar verenigingen. Hoeveel hoger kan niet uit de resultaten gehaald worden. Door 18% wordt collecteren genoemd als nieuwe bron van directe extra inkomsten.

Van de activiteiten die organisaties zijn gaan doen voor extra inkomsten wordt het meest genoemd het organiseren van een festiviteit. Ook zijn organisaties betaalde diensten (26%) gaan aanbieden en verschillende verkoopactiviteiten gestart zoals het verkopen van eten en drinken (26%) en producten en goederen (18%). Maar weinig organisaties organiseren kansspelen (4%) voor extra inkomsten. Hieronder verstaan we loterijen, bingo, rad van fortuin etc. In de categorie anders, die organisaties hebben ingevuld wanneer ze hun activiteit niet hebben kunnen indelen, wordt de verkoop van loten nog wel genoemd. Het percentage organisaties dat gebruik maakt van kansspelen is daarmee hoger. Dat geldt in mindere maten ook voor een aantal andere activiteiten die in de categorie anders genoemd worden.

In de categorie anders wordt opvallende veel het verhuren van ruimten en materiaal genoemd. Onduidelijk is of dit een nieuwe activiteit is of dat het betalen voor ruimten en materialen nieuw is. Crowdfunding wordt door vier organisaties genoemd en ook het inzamelen van oud papier, textiel en oud ijzer wordt specifiek genoemd.

Figuur 2: Herkomst van extra inkomsten

Tabel 1: De categorie anders

Wat	Aantal keer genoemd
Verhuur ruimte en materiaal	9
Crowdfunding	4
Inzamelen oud papier, textiel, oud ijzer etc.	3
loten verkoop en loterij	3
Donateurs	2
Sterk inzetten op promotie van onze natuuraccommodaties	2
Advertentieverkoop in brochure	1
Contacten zoeken met bedrijfsleven	1
Energie en participatie nieuwe doelstellingen	1
Helpen op kerkenveiling hardloopwedstrijd	1
Verhoogde ouderbijdrage	1
Legaten	1
Lening	1
online fondsenwerving	1
Rabo Clubkascampagne	1
Sponsoring	1
Stichting Fondsenwerving opgericht, Vriendenvereniging gestart	1
Verkoopactie	1
Actie: draag je steentje bij	1

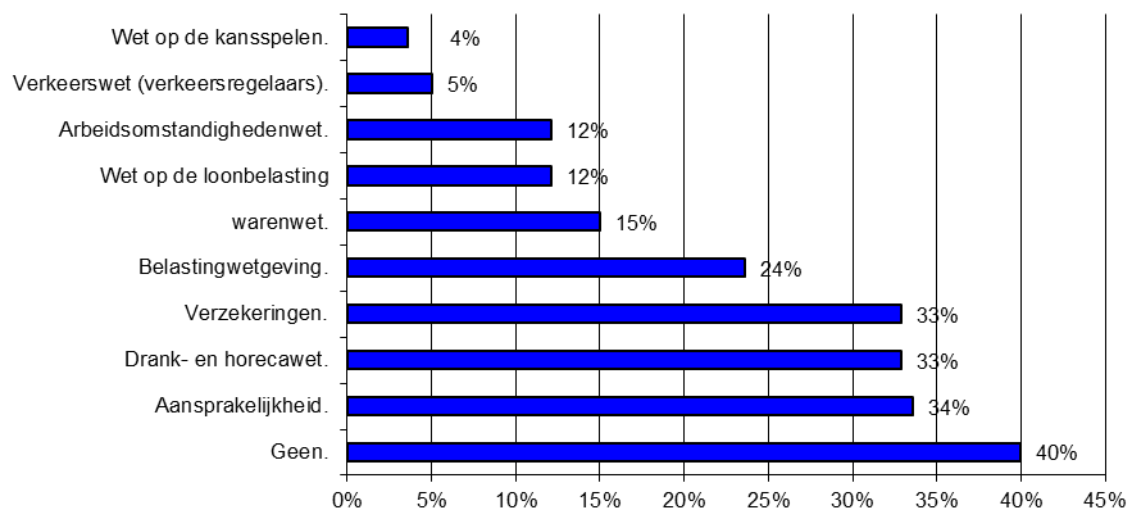
3.3. Wetgeving waarmee organisaties te maken krijgen

Van de deelnemers geeft 60% aan dat ze te maken hebben met andere wetgeving dan voorheen als gevolg van het werven van extra inkomsten. Veel genoemd wordt de Drank- en horecawet en de Belastingwetgeving. Minder organisaties geven aan dat ze te maken hebben gekregen met de Warenwet, Wet op de loonbelasting of de Arbeidsomstandigheden wet. Het aantal organisaties dat

met de wet op de kansspelen te maken heeft gekregen is gelijk aan het aantal organisaties dat via kansspelen extra inkomsten wil krijgen.

Naast de nieuwe wetgeving waarmee organisaties te maken krijgen ervaren organisatie ook een toename in aansprakelijkheid en geven ze aan meer te maken te hebben met verzekeringen.

Figuur 3: Nieuwe wetten en regels waarmee organisaties te maken krijgen

Tabel 2: Andere wetten en regels die door organisaties apart benoemd worden zijn:

Wat	Aantal keer genoemd
Para- commerciële wetgeving, verhuur gebouw mag niet commercieel zijn van de gemeente	2
Ventvergunning gemeente	2
Collectevergunning	1
Evenementenvergunningen	1
Participatiewet	1
Regelgeving Kinderopvang	1
btw 21% waardoor het duur wordt	1
Sociale hygiëne en daar komt nu weer wat bij (allergenen) - en dat vinden nu wel erg veel worden, omdat we de vrijwilligers achter de bar willen inzetten, maar iedereen moet weer een cursus volgen....en dit geldt ook voor scheidsrechters. Zo wordt het je steeds moeilijker gemaakt om geld voor je club te verdienen en mensen enthousiast te houden!	1
Er ontstaat spanning tussen de bijdrage van de gemeente en de eigen inkomsten. Speeltuinen moeten voldoen aan de WAS. De gemeente heeft ons deze verantwoordelijkheid afgenomen en doet nu zelf (we zijn, zo voelt het soms, gast op onze eigen speeltuin(en)).	1

3.4. Knelpunten in de wet en regelgeving

In een openvraag is naar knelpunten in de wet- en regelgeving gevraagd. Dit leverde een verscheidenheid van antwoorden op waarin minstens zoveel casuïstiek zit besloten. De antwoorden zijn in onderstaande tabel (tabel 3) onderverdeeld in categorieën: Algemeen, vrijwilligersvergoeding,

relatie met de gemeente, deskundigheidsbevordering, vergunningen, inzet vrijwilligers, fondsen en subsidies, belastingen en verhuur accommodatie. Zoals ook al in vraag 5 is aangegeven wordt de beperkingen op de verhuur van accommodaties meerder keren genoemd als knelpunt. Het gaat hierbij om de verhuur huur aan particuliere leden en vrijwilligers maar ook om verhuur aan andere organisaties. De verhuur wordt belemmerd door dat het bestemmingsplan niet voorziet in de nieuwe activiteit in het gebouw. Wanneer het gaat om particuliere feestjes is het de verordening over para-commerciële activiteiten op basis van de Drank- en horecawet die verhuur in de weg staat. Meermaals wordt de opmerking gemaakt dat de gemeente aan de ene minder subsidies geeft en aan de andere kant het niet mogelijk maakt om meer eigen inkomsten te halen uit de eigen accommodatie.

Hoewel uit paragraaf 3.2 blijkt dat de meeste organisaties extra inkomsten hebben uit fondsen en subsidies levert deze categorie niet de meeste knelpunten op. Bureaucratie veel werk en tijd voor een beperkte bijdrage en onduidelijk waarvoor geld kan worden aangevraagd zijn de meest genoemde knelpunten daarbij. De overige knelpunten in deze categorie zijn zeer verscheiden en een aantal is moeilijk na te trekken, zoals de opmerking dat je maar een keer en beroep op een fonds kan doen.

In verschillende antwoorden komt de onduidelijkheid over de aansprakelijkheid en verzekering van vrijwilligers terug in de antwoorden. Hiervoor is geen aparte categorie gemaakt.

Tabel 3 knelpunten in wet en regelgeving

Algemene knelpunten
Stagevergoeding, wij zijn een brede welzijnsorganisatie, ik heb een aantal betaalde krachten, de professionals zijn voornamelijk maatschappelijk geschoold. Nu krijgen vanuit het stagevergoedingsfonds Zorg en Welzijn geen vergoeding omdat we niet big gecertificeerd zijn.
Verkeersregelaars certificeren, terwijl je soms pas op het laatste moment iemand hebt weten te vinden die dit wil doen.
Waarvoor zijn we allemaal aansprakelijk.
Alsmaar toenemende regels voor veiligheid wat steeds meer geld kost. Even buiten iets gezelligs organiseren kan niet meer want het kost super veel geld door alle regels.
Het gaat niet alleen om verhoging van eigen inkomsten, maar juist ook om verhoging van kosten door overheden. Voorbeeld de recent van kracht geworden wet markt en overheid die gemeenten verplicht diensten en goederen tegen marktconforme prijzen aan te bieden. Gemeenten gebruiken dit om hogere kosten door te berekenen omdat minder dan kostprijs niet meer mag. Bijvoorbeeld de huur van gronden en gebouwen aan Scouting. Zo zijn er legio voorbeelden van de (lokale) overheden die kosten in rekening brengen of door wetswijziging kosten uit de hand laten lopen.
Bestuurlijke aansprakelijkheid
Relatie met gemeente
Het duurt soms lang voordat je antwoord krijgt.
Medewerking van de gemeente
Niet zozeer wet- en regelgeving. De verwachtingen van de gemeente worden steeds groter; meer met vrijwilligers (tegenprestatie), geen professionele ondersteuning om dit mogelijk te maken. Onderdeel worden van professioneel netwerk (jeugdbeleid), niet voor volwaardig worden aangezien omdat we het met alleen vrijwilligers doen.
Vrijwilligers vergoedingen
Wij voeren de activiteiten uit met vrijwilligers. sommigen zouden best wel wat meer uren als vrijwilliger willen werken, maar de maximaal uit te betalen bedragen (150/mnd, 1500/jr) verhinderen dit.
Maximaal aantal uren vrijwilligersvergoeding. Per kwartaal zou i.v.m. pieken inderdaad veel beter zijn.
De maxima van de vrijwilligersvergoedingen.

Deskundigheidsbevordering
Voorheen ontvingen we subsidie van het Ministerie van VWS voor deskundigheidsbevordering, dit is overgeheveld naar de gemeente, dit houdt in dat we nu i.p.v. op 1 adres nu op 12 plaatsen subsidie moeten zien te verkrijgen. Niet iedere gemeente heeft deskundigheidsbevordering in haar beleid staan. Hierdoor is het subsidiebedrag nogal verminderd.
Onvoldoende kennis, tijd.
Doordat organisaties, die vroeger werden gesubsidieerd en ons gratis van opleiding en informatie voorzagen, nu betaalde diensten opzetten voor diezelfde opleidingen en informatie.
certificaat sociale hygiëne.
Vergunningen
Verkrijgen van vergunningen
Vergunningen, verzekeringen, afdrachten
kosten vergunningen zijn hoog, lange termijn voor aanvraag en beslissing vergunningen, subsidie trajecten vaak omslachtig en vraagt veel informatie van de club voor relatief gering bedrag aan subsidie.
Kosten verbonden aan aansprakelijkheidsverzekering en papierwinkel evenementenvergunning.
Alle aanvragen en verleende vergunningen kosten geld.
Inzet vrijwilligers
Alles moet met vrijwilligers. Vroeger hadden we een pachter. Nu moeten we besturen, schoonmaken etc. kortom alles doen om de dorpshuisfunctie overeind te houden. Vijf bestuursleden, waarvan twee de dagelijkse werkzaamheden doen. Per week 20 uur p.p.
Veel tijdsinvestering, inhuren van kennis.
Extra activiteiten vergt meer vrijwilligers, die helaas steeds vaker aangeven beschikbaar te moeten zijn voor de arbeidsmarkt.
Gaat veel tijd en energie in zitten die ten kosten gaat van het eigenlijke werk.
Teveel eisen aan vrijwilligers wat betreft het moeten volgen van een cursus - zie vraag 5.
Veel inspanningen voor extra inkomsten.
Vaak ondoorzichtig en vrij bewerkelijk.
Fondsen en subsidies
Vinden van organisaties die sponsoren. Opstellen van een goed onderhoudsplan voor het verkrijgen van subsidie.
Veel werk en energie en de vraag of je via fonds het geld krijgt (wordt vaak niet gehonoreerd).
Veel papierwerk en bureaucratie. En het feit dat je kans van slagen toeneemt als er al fondsen zijn toegezegd. Zonder toezeggingen lukt het bijna niet.
Subsidie wordt jaarlijks lager vastgesteld dan aangevraagd.
Sommige (plaatselijke en/of regionale)fondsen hebben de regel dat je maar een keer per jaar een beroep op hen mag doen. Als grote (brede) welzijnsorganisatie met vele activiteiten zou men niet alleen naar de organisatiernaam moeten kijken maar moeten beoordelen op de activiteit.
Niet zo zeer de wetgeving maar de regelgeving van bv. bij subsidie van gemeenten om bij een subsidie van enkele duizenden euro's een verplichte accountantsverklaring te leveren (die dus enkele duizenden euro's kost)!
Nog niet behalve dat er blijkbaar criteria gehanteerd worden als dat er in de stad al meerdere initiatieven door het betreffende fonds gesteund worden en wij daardoor niet meer in aanmerking komen ondanks dat we verder aan alle criteria voldoen.
Het is lastig fondsen te vinden. Over het organiseren van commerciële activiteiten wordt nog nagedacht.
Gemeente Rotterdam erg traag. Afspraken worden niet nagekomen. Afspraken worden ontkend. Het is op alle fronten ronduit een bende in gemeente Rotterdam. Men zou vrijwilligersorganisatie moeten faciliteren maar men frustreert vrijwilligersorganisatie. Deelgemeente Prins Alexander had zijn organisatie beter voor elkaar dan Gemeente Rotterdam

Dat de voorwaardes en begrippen voor een subsidieaanvraag niet duidelijk omschreven waren. Dat de tekst op de gemeentesite taalkundig niet klopt waardoor een aanvraag niet in behandeling werd genomen.
De 'governance code' waaraan we moeten voldoen als organisatie om in aanmerking te komen voor subsidie van de gemeente.
Fondsaanvraag bij gemeenten in principe alleen bedoeld voor betaling activiteiten, niet voor gebouwen en uren professionele coördinator.
Subsidie trajecten vaak omslachtig en vraagt veel informatie van de club voor relatief gering bedrag aan subsidie.
Belastingen
Wel/geen btw plicht
Wel/geen vennootschapsbelasting plicht
Wij zijn een belastingplichtige organisatie en de vraag is steeds, zijn de ontvangen inkomsten belastingplichtig of niet. m.a.w. is sprake van een tegenprestatie. Daarnaast hebben we te maken met activiteiten buiten onze 'normale' werkzaamheden en hoe zit het dan met aansprakelijkheid (ook voor onze vrijwilligers).
Volgens onze contracten mogen wij alleen diensten aan leden aanbieden, de mogelijkheden liggen echter vooral bij potentiële leden.
We hebben naast de stichting ook een BV opgericht voor commerciële doeleinden.
Wanneer is een dienst vrijwilligerswerk? Valt iemand dan nog wel onder de vrijwilligersverzekering? Voeren we geen concurrerende activiteiten uit waardoor we btw-plichtig worden?
Risico op afdracht omzetbelasting.
Rechtsvorm. Nu stichting maar met inkomsten die ter vervanging van subsidie zullen worden ingezet wordt het anders. Maar ook aansprakelijkheid en grotere bedragen.
M.b.t. de verkoop van kleding betalen wij 21% belasting. Dit geld kan dan niet worden uitgekeerd aan de verenigingen en goede doelen van Weert, over de kleding is immers al eens belasting betaald.
Dossier vorming projectorganisatie, fiscale onduidelijkheid.
Belastingwetgeving en BTW problematiek.
BTW verplichtingen; werken met behoud (deel) uitkering.
Voor waterscouting bijvoorbeeld het afschaffen van rode diesel (lage accijns) motorbrandstof.
BTW problematiek.
Verhuur accommodatie en verkoop
Wet van Paracommercie: verbod op privé feestjes. Verplichte doormelding brandmeldinstallatie.
Wij mogen per jaar maar 12 grote feesten geven.
We mogen niet actief reclame maken voor feestjes en partijen i.v.m. de Drank/ en horecawet.
We mochten in onze eigen keuken geen snert koken om te verkopen, last van het B.E.M. bij verhuur, overbodige vergunningen moeten aanvragen.
Voor een para-commerciële instelling zijn evenementen van persoonlijke aard niet/beperkt toegestaan, ook als geen alternatief voor handen is.
Verhuur gebouw mag niet commercieel zijn van de gemeente.
Toestemming krijgen voor verhuur van gebouw en terrein. Vergunning van verkopen olieballen.
Sluitingstijden, para- commerciële verordening en dus vroegtijdig stoppen met schenken van alcohol.
Omdat wij een para-commerciële instelling zijn kunnen wij geen gebruik maken van feesten en partijen waardoor wij geen inkomsten kunnen verkrijgen via drank en huur van het gebouw.
O.a. Schenktijden in de drank- en horecawet, Strenge controles op gebruiksvergunning, drankvergunning, brandveiligheid.
Met name de drank- en horecawet - meer specifiek het tegengaan van oneerlijke concurrentie met de horeca
Het Rijk en de Gemeente Rotterdam bouwen wel de subsidie af waardoor wij zelf beter de broek op moeten houden. Maar daarnaast legt de Gemeente Rotterdam ernstige beperkingen op met betrekking tot het ontwikkelen van activiteiten om extra inkomsten te genereren. Op het door ons gehuurde terrein is het niet toegestaan om commerciële activiteiten te ontwikkelen en bijvoorbeeld

verhuur van de locatie aan derden voor het houden van activiteiten is niet toegestaan.
Eigenlijk geen. We moeten wel aan wet- en regelgeving voldoen (bijvoorbeeld bij verhuur van het clubgebouw), maar dat levert geen problemen op (bijvoorbeeld brandveiligheid, maar dat is normaal).
Beperkt aantal verhuurmomenten.
Bestemmingsplan Contract/ opstal gemeente
Bovenwettelijke belemmeringen door de gemeente bij verhuur van ons eigen gebouw.
Feesten kunnen uitsluitend door leden bezocht.
Wij zijn para-commercieel. Wij mogen geen activiteiten van persoonlijke aard organiseren (bruiloften/feesten). Alles moet activiteit gerelateerd zijn. We mogen niet concurreren met de horeca, maar de horeca snoept wel dingen van ons af.

3.5. Meer kosten

Ruim twee derde van de organisaties (68%) geeft aan meer kosten te maken bij het werven van extra inkomsten. De kosten voor verplichte aanpassingen van gebouwen, terreinen of de inrichting worden samen met de kosten voor vergunningen het meest genoemd. Organisaties noemen zelf een aantal kosten posten die verband houden met het extra gebruik van het gebouw en de terreinen zoals de verwarmings- of energiekosten, de kosten voor het dagelijks onderhoud van gebouwen en materiaal en de schoonmaakkosten

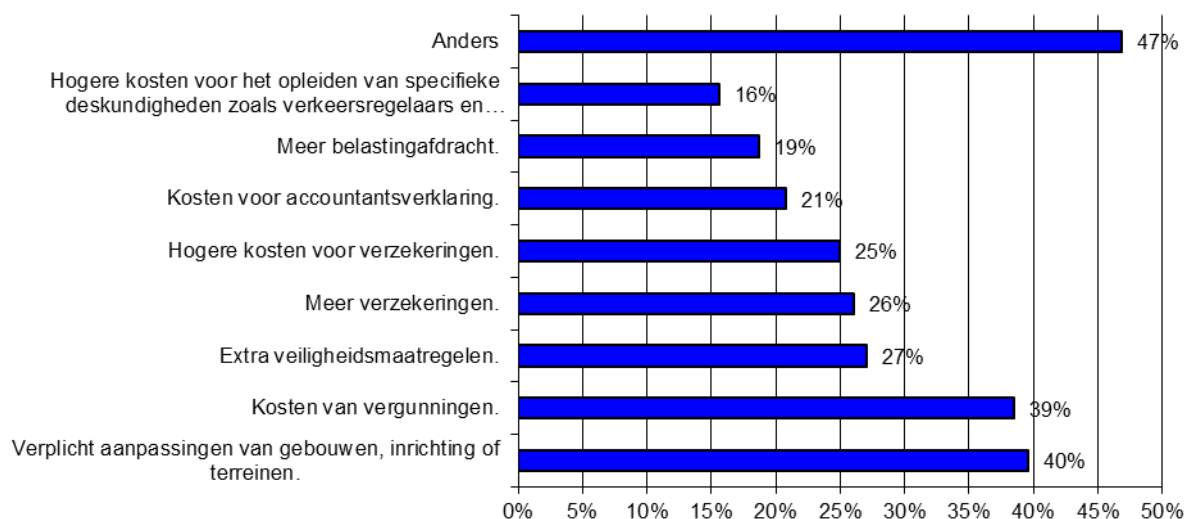
Een hoge correlatie bestaat er tussen vergunningen en de aanpassingen van gebouwen, inrichting of terreinen. Van de organisaties die aangeven hogere kosten te maken voor vergunningen blijkt 54% ook kosten te hebben voor aanpassingen van de gebouwen, inrichting of terreinen. Het lijkt er op dat organisaties met eigen accommodaties voor extra inkomsten of het delen van lasten hun gebouwen ter beschikking stellen van anderen. Dat gaat gepaard met extra kosten voor vergunningen.

Een zelfde verband is zichtbaar tussen verzekeringen en hogere kosten verzekeringen en de aanpassing van gebouwen. 59% van de organisaties die hogere kosten maakt voor verzekeringen hebben ook verplichting voor aanpassing van gebouwen, inrichting of terreinen. Ook hier geldt waarschijnlijk dat de kosten gemaakt moeten worden voor het delen of verhuren van de accommodatie. Ook zijn er organisaties zonder een eigen accommodatie die de kosten noemen voor extra verzekeringen en hogere kosten voor verzekeringen. Hierbij is geen structureel verband met ander kosten posten.

Door 21% van de deelnemers worden de hogere of extra kosten voor een accountantsverklaring genoemd. Het kan hier gaan kosten die gemaakt worden omdat er voor het eerst extra inkomsten zijn gemaakt of omdat het totaal van de inkomsten van de subsidie of het fonds boven een grensbedrag komt waardoor een accountant de uitgaven moet controleren.

Veel organisaties geven zelf aan dat ze extra kosten moeten maken voor het inhuren van een expert voor de fondsenwerving of de subsidieaanvraag. Voor een aantal organisaties gaat dat om vrijwilligers die daarvoor een vrijwilligersvergoeding ontvangen. Anderen huren daarvoor een betaalde kracht in.

Figuur 4: Extra kosten voor het verkrijgen van meer eigen inkomsten

Tabel 4: Andere kosten voor meer eigen inkomsten

Wat	Aantal keer genoemd
Extra loonkosten/kosten vrijwilligers of experts o.a. voor aanschrijven fondsen naast gemeentelijke subsidie	11
meer inzet van vrijwilligers (reiskosten)	6
Organisatiekosten zoals inkoop loten, postzegels, E-herkenning	4
Extra kosten voor marketing en communicatie. Advertenties, aanpassen website, maken project website	4
Extra energiekosten	3
Inkoop/andere kosten	2
Aanpassingen van gebouwen, inrichting of terreinen.	1
Extra kosten door hekken voor afsluiting feestterrein, beveiligers (teveel nodig voor het soort publiek dat komt), EHBO	1
Dagelijks onderhoud en voldoen aan allerlei wettelijke bepalingen	1
Door meer te doen verhogen de huisvestingskosten (meer energie), maar ook de organisatiekosten.	1
Extra schoonmaken verbruik energie water	1
Hogere exploitatiekosten	1
Doordat iedere gemeente zijn eigen beleid en manier van aanvragen heeft, kost dat veel tijd.	1
Extra onderhoud aan materiaal	1
Je moet meer documenteren, uitzoeken, indienen, aanvragen en onderbouwen. Prima natuurlijk maar wel veel werk en vaak onduidelijk gesteld.	1
Mee laten betalen door onze afnemers aan bv voorlichtingsbijeenkomsten en ontspanningsbijeenkomsten.	1
Nieuwe kennis opdoen	1
Opleiden van vrijwilligers om achter de bar te mogen staan en reanimatiecursussen/EHBO	1

3.6. Meer werk

Meer dan 90% van de organisaties geeft aan meer tijd te besteden aan het werven van extra inkomsten. De meeste organisaties geven aan dat die extra uren gaan zitten in de financiële verantwoording. Dit komt overeen met de antwoorden naar herkomst van de extra inkomst. De meeste organisaties vragen voor extra inkomsten subsidies aan bij private fondsen of overheid. Deze hanteren vaak strikte regels voor de verantwoording van de besteding van de gelden.

De extra werkzaamheden bestaan voor bijna de helft van de organisaties uit het aanvragen van vergunningen. Dat is niet verwonderlijk omdat in het vraag naar de extra kosten veel organisatie de vergunningen ook al noemen. Door de hoge correlatie tussen kosten voor vergunningen en de verplichte aanpassingen van gebouwen, inrichting en terreinen zal ook hier meerdere organisaties extra tijd besteden aan vergunningen voor de verplichte aanpassingen aan gebouwen, inrichting en terreinen.

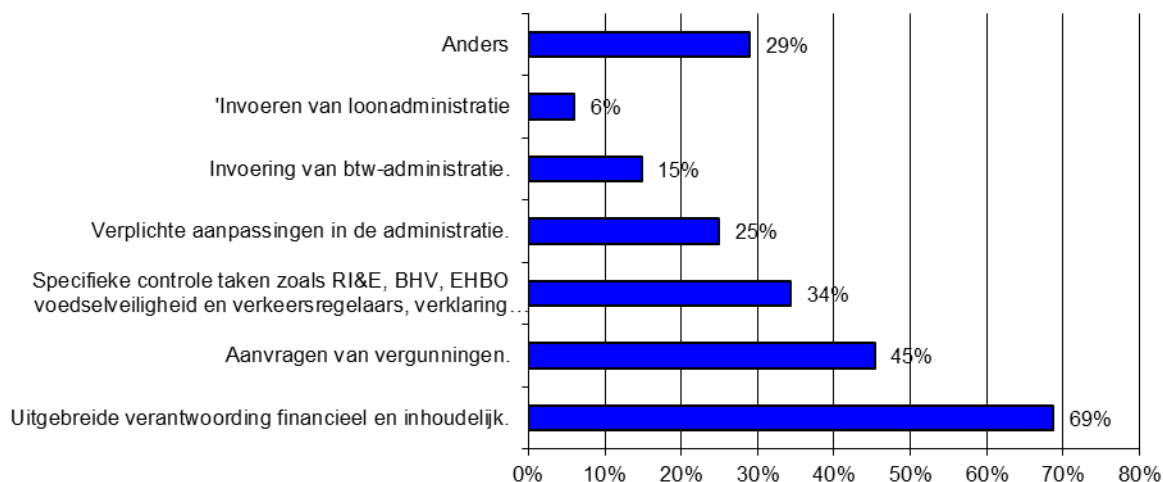
Ruim een derde van de organisaties zegt extra tijd te besteden aan trainingen en cursussen als gevolg van de extra activiteiten. Omdat er niet specifiek naar gevraagd is kan niet worden aangegeven of er specifieke opleidingen uitspringen die door vrijwilligers extra worden gedaan. Het verschil met de 16% van de organisaties die meer uitgeven aan opleidingen voor specifieke deskundigen kan allen verklaard worden dat de kosten voor de opleidingen niet altijd door vrijwilligersorganisaties betaald hoeven worden. Deskundigheidsbevordering kan bijvoorbeeld aangeboden worden door de gemeente of de landelijke organisatie zodat dat geen of beperkte kosten met zich mee meebrengt.

Een kwart van de organisaties besteedt extra tijd aan het op orde brengen van de administratie. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door het invoeren van een btw administratie en/of loon administratie. Ruwweg kan gesteld worden dat twee vijfde van de organisaties die de administratie verplicht hebben aangepast, daarvoor een andere reden hebben. Voor een belangrijk deel zal dat zijn vanwege de verantwoording van de subsidies. Het verschil tussen het aantal, dat extra subsidies aanvragen bij private fondsen of de overheid (n=106) met het aantal organisaties dat de administratie verplicht moet aanpassen (n=35) betekent dat ongeveer een derde van de organisaties die subsidie aanvraagt de eigen administratie moet aanpassen. De overige twee derde van de organisaties die extra subsidie aanvragen hoeft dat niet. Deels zal dat zijn omdat vrijwilligersorganisaties een goede administratie voeren deels zal het zijn omdat de ontvangen bedragen zo laag zijn dat met een beperkte administratie de verantwoording gedaan kan worden.

Uit zichzelf noemen veel organisaties de extra inzet van vrijwilligers voor de administratie, organisatie van extra fondsenwervende activiteiten en het coördineren van andere vrijwilligers. Ook noemen een aantal organisaties de extra tijdsinvestering in marketing en communicatie activiteiten en relatiebeheer en donateursadministratie. Dit zijn geen verplichte aanpassingen van de administratie zoals in de antwoordmogelijkheden bedoeld. Opvallend weinig organisaties geven hier aan dat ze extra tijd kwijt zijn met de aanpassingen of verbouwing van de accommodatie. Waarschijnlijk een gevolg dat de meeste organisaties de verbouwing niet zelf doen met vrijwilligers en dan zit de grootste tijdsinvestering in het aanvragen van de vergunningen en aanpassingen van de verzekeringen. En die scoren hier wel weer hoog.

Door slechts één organisatie wordt aangegeven dat er extra tijd gaat zitten in het aanvragen en behouden van de ANBI status.

Figuur 5: Extra werkzaamheden voor het verkrijgen van meer eigen inkomsten

Tabel 5: Andere extra werkzaamheden voor meer eigen inkomsten

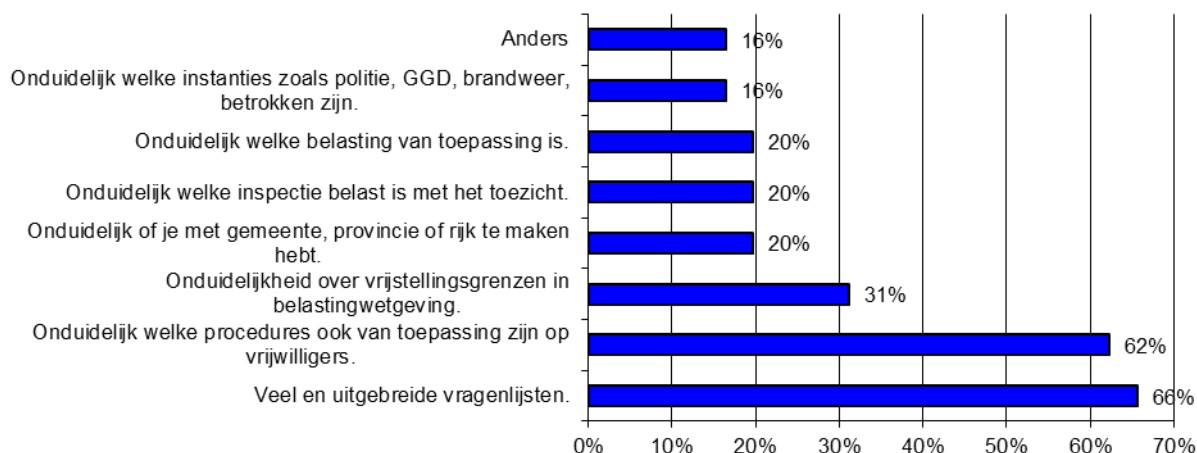
Wat	Aantal keer genoemd
Extra vrijwilligersuren en coördineren van vrijwilligers	12
Marketing- en communicatie-activiteiten, bedrijven en winkels persoonlijk benaderen en werven donateurs en opzetten donateursbeleid en relatiernetwerk	9
De algemene werkzaamheden bij het opbouwen/organiseren van een activiteit	6
Extra administratieve werkzaamheden, subsidieaanvragen en formulieren invullen	5
Verbouwing, werkzaamheden op het terras	2
Aanvragen verzekeringen	1
ANBI status	1
EHBO assistentie bij evenementen, AED lessen + herhaling geven aan leden	1
Schoonmaak en meer onderhoud	1
Met organisaties meekijken en adviseren	1

3.7. Ingewikkelde procedures

Ruim een meerderheid van de organisaties (57%) hebben *geen* last van ingewikkelde procedures bij het werven van extra inkomsten. Dat neemt niet weg dat nog een behoorlijk percentage (43%) wel tegen ingewikkelde procedures aanloopt bij het verwerven van extra inkomsten.

De meeste organisaties die wel tegen ingewikkelde procedures aanlopen, geven aan dat dat komt door de veel en uitgebreide vragenlijsten en de onduidelijke procedures. Slechts een derde vindt de vrijstellingsgrenzen in de belastingwetgeving onduidelijk.

Figuur 6: Ingewikkelde procedures bij het verkrijgen van meer eigen inkomsten

Tabel 6: Andere ingewikkelde procedures bij extra inkomsten

Wat	Aantal keer genoemd
Beperkende bepalingen in het huurcontract met de gemeente	2
Fondsen vragen veel administratie	1
Gemeente die traag is in afspraken en processen	1
Last van opgeven en maar gewoon doen zonder het wettelijk te maken	1
Onduidelijkheid welke fondsen kunnen financiering en onder welke voorwaarden	1
Teveel en complexe wet- en regelgeving om spontaan iets te organiseren.	1
Voorfinanciering	1
Wanneer en waarvoor zijn we verantwoordelijk.	1
	1

3.8. Specifieke knelpunten

Tot slot is gevraagd naar de een specifiek knelpunt waar organisaties tegen aanlopen en waar in de vragenlijst niet naar gevraagd is. Zeker niet iedereen heeft hier gebruik van gemaakt en de antwoorden komen overeen met de antwoorden op vraag 6. In de onderstaande hebben we daarom de zelfde indeling aangehouden als in de tabel met de antwoorden op vraag 6.

Tabel 7 specifieke knelpunten

Algemeen
Ons grootste probleem zijn de stijgende kosten aan St. Leenrecht. Wij zijn een bibliotheek die zelfstandig (zonder subsidies) draait. We hebben de contributies duurder gemaakt omdat we anders weinig geld overhielden om nieuwe boeken aan te schaffen. Dat is ook de reden dat we verkopeningen houden van gekregen boeken.
Opnieuw indienen van een melding brandveiligheid na renovatie van het pand. Ingewikkeld, tijdrovend. Veiligheidsregio en gemeente die niet helemaal van elkaar op de hoogte zijn.
Legionella controle. Bij elke controle moeten er weer afsluiters verplaatst worden. onlogisch want bedrijf geeft eerst aan waar ze moeten komen. Wanneer dit geregeld is moeten ze het andere jaar weer verplaatst worden naar locaties waar ook weer het controlerende bedrijf aanwijst waar ze moeten komen. Die brengt steeds extra kosten met zich mee

Relatie gemeente
Gebrek aan kennis over vrijwilligers/vrijwilligerswerk bij de ambtenaren/gemeentes. (bv. 1e reactie van ambtenaren; dat doet de welzijnsorganisatie al... maar dus met betaalde krachten.) En geen idee dat vrijwilligers bepaalde soorten ondersteuning nodig hebben om goed te functioneren. Vaak worden ze gezien als 'handjes'...
Traagheid Gemeente Rotterdam en betrouwbaarheid gemeente Rotterdam is onder nulpunt.
Deskundigheidsbevordering
Een dorps huis als het onze wordt voor 100% gerund door vrijwilligers. Inmiddels zijn er bijna bedrijfskundig geschoolde managers nodig om de boel te runnen. Wie betaalt scholing?
Ja, als je als vrijwilligers een dorps huis runt in hoeverre heb je dan te maken met allerlei specifieke wetgeving en hoeverre ben je hoofdelijk aansprakelijk.
Vergunningen
Aanvraag evenementenvergunning en aansprakelijkheidsverzekering. Geldstromen managen.
Inzet vrijwilligers
Omdat wij een vereniging zijn die alleen op vrijwilligers draait wordt het steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden. Het komt er vaak op neer dat we bij dezelfde ondernemingen aankloppen om vrijwillig iets te doen voor het gebouw, reparatie ed. dit brengt ook kosten met zich mee. Omdat we vaak de personen niet kunnen betalen moeten we als bestuur steeds zoeken naar andere vrijwilligers om alles zo goed mogelijk kosten dekkend te houden. Alle diensten kunnen we nl. niet vrijblijvend vragen!
Terugtrekkende overheid, volledig eigen verantwoordelijkheid, te weinig vrijwilligers
Veel moet met vrijwilligers maar die zijn moeilijk te binden omdat (jongere) mensen het druk hebben
Wij zien dat door terugtrekkende gemeenten alle organisaties kampen met vacatures voor bestuursleden en andere vrijwilligers en tegelijkertijd meer werk, ook wij. Dat betekent dat de bestaande bestuurders en vrijwilligers soms overvraagd worden.
soms heel veel vragen (NL doet)
Subsidies en fondsen
Als een fonds een subsidie toekent voor een activiteit, dan moet er een voorfinanciering worden gezocht, omdat het bedrag pas achteraf wordt uitgekeerd.
Je moet als organisatie wel bij iedere nieuwe aanvraag met de billen bloot en alle informatie verstrekken, terwijl je die tijd beter zou kunnen gebruiken voor je kerntaken.
Het kost veel tijd en inzet om alternatieve financiering en sponsoring te verwerven. De kosten-baten verhouding is niet altijd in evenwicht.
Onduidelijkheid over criteria bij subsidies. Uitleg van criteria die te betwisten valt en redelijk subjectief lijken te zijn.
Digitale aanvraagformulieren kun je niet altijd tussentijds opslaan of je kunt niet meer terug. Je kunt ook niet altijd vooruit kijken welke vragen er nog komen om alle benodigde info bij de hand te hebben.
De teruglopende bereidheid van het Nederlands publiek om te geven aan goede doelen
Bij fondswerving zijn er soms tegengestelde voorwaarden als we met meerdere fondsen werken binnen een project.
Belasting
Ineens worden geconfronteerd met OZB.
Fiscale vrijstellingen vrijwilligers, en mensen met een uitkering
Aanvraag ANBI
De onduidelijkheid van de urenregistratie m.b.t. de belastingvrije onkostenvergoeding voor Tussen schoolse opvang medewerkers. Bijtelling van "eigen kinderen gratis" en teamuitje kunnen worden gezien als inkomsten.

Verhuur accommodatie
Nieuwe huurders willen graag een bar, maar dat vinden wij niet gepast bij een scouting.
Bestemmingsplan scouting terrein
De gemeente wil dat we zelf meer doen. Maar de regelgeving aangaande verhuringen maken dit feitelijk niet mogelijk i.v.m. de afspraken (?) met de horeca.
Intensiever gebruik van het gebouw past niet bij de beschikbaarheid van de beheerder.
Afspraken met de gemeente leggen ons beperkingen op. Zo mogen we ons (gesubsidieerde) gebouw niet verhuren voor feesten of overnachtingen zodat we geen concurrentie zijn voor de plaatselijke middenstand.

4. Conclusies

In dit onderzoek zijn we op zoek gegaan naar casuïstiek van knelpunten waar vrijwilligersorganisaties tegen aan lopen wanneer ze opzoek gaan naar extra inkomsten. Dit levert een verscheidenheid aan casuïstiek op. We gaan deze hier niet allemaal een voor een behandelen. De meest genoemde voorbeelden worden hier besproken.

Achtergrond van de organisaties

Aan dit onderzoek hebben relatief veel organisaties uit het sociaal cultureel werk mee gedaan. Dat is niet verwonderlijk omdat in die sector veel organisaties gebruik maken van subsidies. Door de bezuinigingen van de overheid zijn de gevolgen met name in die sector merkbaar. Het is ook een sector met weinig lidorganisaties. Het verhogen van het lidmaatschap voor meer inkomsten is geen optie. Een aantal organisaties vragen een deelnemersbijdrage en kunnen die verhogen. Daar wordt maar heel beperkt gebruik van gemaakt.

Waar komen de extra inkomsten vandaan?

Voor extra inkomsten vragen de meeste organisaties extra subsidie aan bij de overheid of doen een aanvraag bij een particulier fonds. Het beeld dat vrijwilligersorganisaties in hoge mate afhankelijk zijn van subsidies en fondsen wordt door de resultaten bevestigd. Ook wanneer het extra inkomsten betreft na wegvallen van de reguliere subsidie. Omdat in de vraag stelling geen onderscheid gemaakt is tussen inkomsten uit fondsen en subsidies is, kunnen we niet concluderen dat er een verschuiving plaatsvindt van subsidie.

Door organisaties worden ook creatieve manieren gezocht voor extra inkomsten. Een groot aantal organisaties organiseert festiviteiten maar ook worden extra diensten aangeboden en zijn organisaties meer eten, drinken en producten gaan verkopen. Op beperkte schaal wordt gebruik gemaakt van collecten. Gemeenten plannen hun collecte-agenda meestal een jaar vooruit waardoor het lastig kan zijn voor organisaties er tussen komen. Hierover zijn geen knelpunten gemeld. Organiseren van kansspelen wordt door vrijwel geen organisatie opgepakt. Omdat ook vrijwel geen knelpunten met de wet op de kansspelen worden gemeld kunnen we concluderen dat kansspelen haast niet worden ingezet.

Verhuren of delen van de accommodatie

Relatief veel organisaties willen hun ruimten of accommodatie verhuren voor extra inkomsten. Uit de openvraag blijkt dat organisaties daarbij tegen veel knelpunten aanlopen. Het gaat dan om aanpassingen van het bestemmingsplan of de beperkingen in verordening para-commerciële activiteiten in de Drank- en horecawet. Aanpassingen in het bestemmingsplan zijn trage processen en die zijn nodig wanneer bijvoorbeeld een accommodatie wordt gedeeld met een andere organisatie met andere activiteiten. Door het delen van de accommodatie worden niet zozeer extra inkomsten gegenereerd als wel op kosten bespaard. Door de andere activiteiten krijgt de accommodatie een andere bestemming.

Veel organisaties met een eigen accommodatie willen deze kunnen verhuren aan particulieren (leden vrijwilligers en anderen) voor extra inkomsten. Alle gemeenten hebben daarvoor een verordening als gevolg van artikel 4,lid 1 van de Drank- en horecawet. Deze verordening stuit op veel onbegrip bij

vrijwilligers omdat de Drank- en horecawet bedoeld is om alcoholgebruik te reguleren en niet concurrentie met de commerciële horeca te reguleren. Helemaal onbegrijpelijk is het voor organisaties waar geen commerciële horeca in de buurt is.

Het delen of verhuren van de accommodatie levert casuïstiek op voor twee knelpunten: aanpassingen van het bestemmingsplan en bij behorende vergunningen en de beperking voor para-commerciële activiteiten als gevolg van het artikel 4 lid van de drank en horecawet.

Belastingen

De belastingen en specifiek de btw wordt meerdere keren genoemd als knelpunt bij extra eigen inkomsten. Uit de vraag naar meer kosten blijkt 19% van de organisaties meer belasting te betalen als gevolg van de extra inkomsten. Omdat organisaties vanwege de doelgroep of de ideologie de kosten van de producten en diensten niet willen of kunnen verhogen zullen meer diensten en producten verkocht moeten worden voor meer inkomsten. De belasting afdracht wordt gezien als extra kostenpost. Tekenend daarvoor is het voorbeeld uit Weert. Het gaat om het inzamelen van kleding die kan worden verkocht ten behoeve van het ondersteunen van het lokale vrijwilligerswerk. Door de 21% btw worden de inkomsten met een vijfde verminderd en moet er ook een btw-administratie gevoerd worden.

Eenmaal wordt opgemerkt dat voor de commerciële activiteiten een bv is opgericht. Het probleem daarmee is dat iedereen die bij een vennootschapsplichtige organisatie werkt geen vrijwilliger is. Deze mensen kunnen geen vrijwilligersvergoeding ontvangen en er moeten aparte verzekeringen voor worden afgesloten.

Onduidelijkheid bestaat er over het leveren van diensten met vrijwilligers aan niet leden. Wanneer is dan sprake van concurrerende diensten en is er dan naast een btw plicht nog sprake van vrijwilligerswerk.

Extra inkomsten als gevolg verkoop van producten en diensten levert casuïstiek op voor drie soortenknelpunten: onduidelijkheid over de regels bij die gelden bij het leveren van diensten, afdracht van btw bij de verkoop van producten (21%) en diensten (6%) en het voeren van een btw administratie als gevolg van de btw afdracht (15%).

Een specifieke casuïstiek doet zich voor wanneer er voor de extra inkomsten een bv wordt opgericht. Medewerkers van een vennootschapsplichtige organisatie kunnen geen vrijwilliger zijn en vallen niet onder de vrijwilligersverzekering en kunnen geen vrijwilligersvergoeding ontvangen.

Vergunningen

Het organiseren van festiviteiten wordt veel genoemd als activiteit voor extra inkomsten. Hiervoor zijn veelal vergunningen nodig. In de vragen naar meer werk en meer kosten scoren vergunningen hoog. Uit de resultaten blijkt niet dat het aanvragen van vergunningen leidt tot knelpunten. Maar ze kosten wel veel tijd en geld.

Fondsen en subsidies

Zoals eerder opgemerkt wordt door meer dan 70% van de deelnemers gebruik gemaakt van subsidies en fondsen voor extra inkomsten. Het belangrijkste knelpunt lijkt het vinden van het juiste fonds en of subsidie. Daarnaast worden de omslachtige papierwikkels en de bijbehorende tijdsinvestering door organisaties genoemd. Uit de vraag naar de kosten worden de verplichte accountantscontrole en de bijbehorende kosten voor meerdere organisaties genoemd (21%). Ook geven organisaties aan gespecialiseerde krachten in te huren voor de fondsaanvragen. In de Maatwerk aanpak regeldruk Vrijwillige Inzet komt het punt van verantwoording van subsidies ook al naar voren. Iedere gemeente heeft daar eigen regels en grensbedragen voor. Bij de fondsen is dat ook zo, ieder fonds hanteert daar eigen regels voor.

Uit antwoorden van een aantal organisaties blijkt dat er onduidelijkheid is over de besteding van de fondsen en subsidiegelden. Wanneer de subsidie wordt aangevraagd voor de bekostiging van specifieke activiteiten is deze niet bedoeld voor de instandhouding van een organisatie of gebouw. Uit een aantal opmerkingen blijkt dat dat niet duidelijk is voor organisaties omdat het uitvoeren van de activiteit en het bestaan van de organisatie in elkaars verlangde liggen. Immers wanneer de organisatie is nodig voor de uitvoering van de activiteit. Dit leidt tot een vervelende afwikkeling van een subsidie met als risico dat de organisaties geen beroep meer doet op het fonds of de subsidie.

Inzet vrijwilligers

Zowel in de openvragen als in de vraag naar het meer werk worden voorbeelden gegeven specifieke werkzaamheden waarvoor specifieke deskundigheid nodig is. In de vraag naar de extra kosten wordt door meerdere organisaties aangegeven dat ze deskundigheid moeten inhuren. Dit gaat weer ten koste van de extra inkomsten.

Deskundigheid

Ook bij het werven van extra inkomsten wordt deskundigheid op verschillende manieren en niveaus genoemd, variërend van de mogelijkheden om vrijwilligersvergoedingen te geven tot specifieke deskundigheden voor het opzetten van de btw administratie. In de vraag naar de ingewikkelde procedures komt naar voren dat veel organisaties de deskundigheid niet hebben zodat ze weten welke regelingen en procedures voor hen van toepassing zijn. Hoewel er geen aparte categorie voor gemaakt is, wordt er wel een aantal keer vraagt maar de aansprakelijkheid van de organisatie en de vrijwilligers bij de uitbreiding van de activiteiten.

Meer werk

Extra inkomsten vraagt veel extra werkzaamheden, dat geldt voor 90% procent van de organisaties. Voornamelijk uren van vrijwilligers met specifieke taken zoals administratie, controle en coördinatie. Vrijwilligerswerk dat niet direct voor de doelstelling van de organisaties bedoeld is. Door vrijwilligers zelf wordt dit vrijwilligerswerk vaak als extra werk gezien en zonde van de tijd.

Naast extra tijd voor vergunningen wordt het meer werk vooral gedaan voor noodzakelijke controle taken en verplichte aanpassingen van de administratie. Bij controle taken gaat het om de uren inzet van vrijwilligers met specifieke deskundigheid bij de activiteiten voor de extra inkomsten.

Een kwart van de organisaties geeft aan meer werk te hebben aan de verplichte aanpassing van de administratie. Dat gaat dan om de invoering van de btw-administratie en loonadministratie omdat voor de extra werkzaamheden een betaalde kracht wordt ingehuurd. Dat gaan om een betaald coördinator of administratieve krachten maar ook om betaalde experts voor het binnen halen van fondsen en subsidies. Twee vijfde van de verplichte aanpassingen van de administratie heeft geen relatie met de btw-administratie of loon administratie. Waarschijnlijk gaat het dan om de verantwoording van de extra inkomsten uitsubsidies en fondsen.

Meer kosten

De activiteiten voor meer eigen inkomsten kosten ook geld. Waar die extra kost in zitten is in de hiervoor genoemde onderwerpen al een aantal keer aanbod gekomen. We noemen hier nog de extra kosten van de accommodatie. Door intensiever gebruik zijn er kosten voor verplichte aanpassingen van gebouwen, inrichting en terreinen, meer verzekeringen en hogere premies, hogere energiekosten en meer veiligheidsmaatregelen. Ook worden de hogere exploitatiekosten, onderhoudskosten en schoonmaakkosten genoemd. In dit kader wordt ook gewezen naar de Wet markt en overheid. Een wetgeving waarin gemeenten hun producten en diensten tegen marktconforme prijzen moeten aanbieden. Wanneer een gemeente geen uitzondering gemaakt heeft voor organisaties en activiteiten in het maatschappelijke belang dan gaan de kosten van gebouwen en terreinen flink omhoog. De kosten moeten worden opgebracht door de leden.

'Het gaat niet alleen om verhoging van eigen inkomsten, maar juist ook om verhoging van kosten door overheden. Voorbeeld de recent van kracht geworden wet markt en overheid die gemeenten verplicht diensten en goederen tegen marktconforme prijzen aan te bieden. Gemeenten gebruiken dit om hogere kosten door te berekenen omdat minder dan kostprijs niet meer mag. Bijvoorbeeld de huur van gronden en gebouwen aan Scouting. Zo zijn er legio voorbeelden van de (lokale) overheden die kosten in rekening brengen of door wetswijziging kosten uit de hand laten lopen.'

Toegevoegde waarde van dit onderzoek

Door dit onderzoek kan nu beter aangegeven tegen welke knelpunten lokale vrijwilligersorganisaties aanlopen wanneer ze op zoek gaan naar extra financiering. Hiermee geven we antwoord op hiaten in het rapport 'Maatwerk aanpak regeldruk vrijwillige inzet' van SIRA consulting. Een aanbeveling daarin

is onderzoek naar de voorbeelden van knelpunten die zich voordoen wanneer organisaties op zoek gaan naar extra inkomstenbronnen naast of ter vervanging van de overheidssubsidie. Zonder individuele casuïstiek te hoeven benoemen kunnen we concluderen dat meerdere organisaties overeenkomstige knelpunten ervaren. Deze knelpunten zijn:

- Extra inzet van gespecialiseerde vrijwilligers voor het werven en verantwoorden van financiering, organiseren van activiteiten voor extra inkomsten en begeleiden van vrijwilligers bij deze activiteiten
- Extra uitgaven voor het inhuren van specialisten voor subsidie en fondsenwerving, de accountantscontrole, vergunningen en btw afdracht
- Deskundigheid van specifieke onderwerpen zoals de btw, verzekeringen, aansprakelijkheid en vergunningen
- Specifieke knelpunten doen zich voor bij het delen of verhuren van de accommodatie. Aanpassing van het bestemmingsplan of de plaatselijke verordening voor para-commerciële activiteiten als gevolg van de drank en horecawet leggen hier beperkingen op.

Utrecht 9 april 2015